

Stichting Cuypersgenootschap

Stichting tot behoud van negentiende- en
twintigste-eeuws cultuurgoed in Nederland

Secretaris:
Leo Dubbelaar
Alferbos 246
2715 TN Zoetermeer
Telefoon: 06-23398363
e-mail: leodub@planet.nl

Aan de gemeenteraad van Gooise Meren

Postbus 6000

1400 HA BUSSUM

Betreft: bespreking stedenbouwkundig- en landschapsplan
buurtschap Crailo/monumentenstatus Palmkazerne

19 januari 2020

Cc: de gemeenteraad van Hilversum en Laren

Geachte raadsleden,

Op dit moment staat het Stedenbouwkundig- en landschapsplan voor de buurtschap Crailo op de agenda van de raad van Gooise Meren, Hilversum en Laren. De bedoeling is om van dit bijzondere gebied een nieuwe wijk te maken waar wonen en werken in een groene setting gecombineerd kunnen worden. Het betreft een gebied met een rijke geschiedenis. Het meest opvallende erfgoed in het gebied is de Kolonel Palmkazerne.

Het Cuypersgenootschap spant zich reeds sinds 2017 in voor het behoud van deze bijzondere kazerne. In dat jaar hebben wij de gemeente Gooise Meren verzocht om de kazerne te beschermen als gemeentelijk monument. Deze aanvraag beperkt zich tot de gebouwen en landschappelijke opzet van deze eerste bouwfasen (plus latere herstelwerkzaamheden). De aanvraag is conform de vigerende erfgoedverordening in behandeling genomen door de gemeente en over enige tijd verwachten wij een besluit. Het is opvallend dat er in de stukken die nu voorliggen bij de raad geen verwijzing is te vinden naar deze aanvraag, terwijl deze wel invloed kan hebben op de planontwikkeling.

De Kolonel Palmkazerne is in 1938-1939 gebouwd naar ontwerp van August Gerard Marie Boost. In 1936 werd in verband met de internationale situatie besloten op 24 plaatsen in Nederland nieuwe kazernes neer te zetten. De meeste complexen werden langs de grenzen gepland, enkele meer landinwaarts, allemaal conform hetzelfde model. Gekozen werd voor een zogenaamd paviljoenstelsel; rond het centrale exercitie- en appèlterrein werden de legeringsgebouwen gegroepeerd: zes voor een regiment. Eén van deze nieuwe kazernes werd geprojecteerd op een stuk heideterrein langs de Amersfoortsestraatweg, in het zuidoosten van de gemeente Bussum. De gebouwen zijn ontworpen in een voor de jaren dertig kenmerkende stijl. Deze stijl is verwant aan het expressionisme en het werk van de Amerikaanse architect Frank Lloyd Wright.

Al vrij snel na de bezetting in mei 1940 werd de kazerne door de Duitsers in gebruik genomen. Op 25 november 1944 kwam voor de Duitsers een eind aan de bewoning van de Palmkazerne. Die dag voerden Typhoons en Spitfires van de 2nd Allied Tactical Airforce een zwaar bombardement uit op de kazerne. Het resultaat was dat de gebouwen zwaar beschadigd raakten. De kazerne was onbewoonbaar. Spoedig ging men over tot herstel van de gebouwen. Daarbij heeft men de oude situatie in feite hersteld. Op donderdag 14 november 1957 werd de Palmkazerne door een nieuwe ramp getroffen. Een straaljager van de vliegbasis Soesterberg stortte neer op de kazerne. Het in 1950 herbouwde legeringsgebouw 3 werd grotendeels verwoest, alsmede een deel van gebouw 2. Ook hierna volgde weer herstel van de bebouwing.

Deze kazerne is voor de regio van grote waarde vanwege haar bijzondere architectuur en het verhaal van de Tweede Wereldoorlog, Koude Oorlog en de betekenis van de kazerne voor met name Bussum. Deze waarde wordt bevestigd in de stukken die nu voorliggen voor het raadsbesluit. Wij verzoeken de betrokken gemeenten dan ook om deze gebouwen volledig te behouden en te herstellen.

Tevens hopen wij dat de gemeente Gooise Meren op de korte termijn de lopende monumentenprocedure kan afronden.

Indien gewenst geven wij graag een nadere toelichting op deze brief.

Hoogachtend,
het bestuur van het Cuypersgenootschap,
namens deze,

L.W. Dubbelaar, secretaris